

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

német

Swipe to change

A tagállamok szakosított bíróságai

Németország

Ez a szakasz a németországi szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Munkaügyi bíróságok

A munkaügyi bíróságok elsősorban a munkavállalók és a munkáltatók közötti szerződéses jogviszonyból eredő munkaügyi jogvitákkal foglalkoznak (egyéni munkaügyi viták). Ezenkívül a kollektív szerződésben részes felek, vagyis a szakszervezetek és a munkáltatói érdekképviseleti szervek közötti vitákat (kollektív munkaügyi viták), valamint a munkáltató és az üzemi tanács közötti vitákat is elbírálják.

Első fokon a munkaügyi bíróságok (mint a Land-ok bíróságai) járnak el. Az ügyeket egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsok bírálják el; utóbbiak közül egyik a munkavállalók, másik a munkáltatók köréből kerül ki. Bizonyos határozatokat az elnök szóbeli tárgyalás és ülnökök közreműködése nélkül hoz meg.

A tartományi munkaügyi bíróságok (szintén a Land-ok bíróságai) bírálják el a munkaügyi bíróságok határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket és panaszokat. A tanácsokat itt is egy hivatásos bíró és két ülnök alkotja; utóbbiak közül egyik a munkavállalók, másik a munkáltatók köréből kerül ki.

A legfelső szintű határozatokat szövetségi szinten a [Szövetségi Munkaügyi Bíróság](#) hozza, amelynek tanácsai egy elnökből, további két hivatásos bíróból és két ülnökből állnak; utóbbiak közül egyik a munkavállalók, másik a munkáltatók köréből kerül ki.

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási határozatok felülvizsgálatáért a bírósági rendszer három különböző ága felelős: az általános közigazgatási bíróságok, a szociális bíróságok és a pénzügyi bíróságok. Fontos jellemzőjük, hogy a hivatalból történő eljárás elvét alkalmazzák. Eszerint a bíróságnak saját kezdeményezésére (vagyis nemcsak a felek valamelyikének kérelme alapján, és a bizonyítási indítványokhoz való kötöttség nélkül) kell megvizsgálnia az ügy tényállását. Ennek oka az, hogy az ügy eldöntésének helyességéhez közérdek fűződik.

Általános közigazgatási bíróságok

Az általános közigazgatási bíróságok rendszere háromfokú.

Első fokon járnak el a közigazgatási bíróságok (Verwaltungsgerichte).

Másodfokon járnak el az egyes szövetségi államok (Land-ok) közigazgatási fellebbviteli bíróságai (Oberverwaltungsgericht vagy Verwaltungsgerichtshof).

Legmagasabb fokon a szövetségi közigazgatási bíróság jár el ([Bundesverwaltungsgericht](#)).

A **közigazgatási bíróságok** rendszerint elsőfokú bíróságok. A közigazgatási fellebbviteli bíróságok elsősorban jogorvoslati fórumok, amelyek jogi és ténybeli szempontból bírálják felül az elsőfokú bíróságok határozatait. Nagyon kevés kivételtől eltekintve a szövetségi közigazgatási bíróság felülvizsgáló bíróság. Az **általános közigazgatási bíróságok** feladata főszabály szerint a közigazgatási hatóságok és a magánszemélyek közötti, a közigazgatási jogszabályok és jogi aktusok helyes alkalmazásával kapcsolatos valamennyi vita elbírálása. A közigazgatási bíróságok helyett azonban a rendes bíróságok bírálják el az ügyet, ha a közigazgatási hatóság az ügyben nem az államhatalom gyakorlójaként jár el, hanem egy magánvállalkozáshoz hasonló szerepet tölt be, illetve ha a vita ilyen tevékenységből ered. Emellett kivételt jelentenek az általános közigazgatási bíróságok hatásköre alól azok a viták, amelyeket valamely törvényi rendelkezés a pénzügyi bíróságok, a szociális bíróságok vagy a rendes bíróságok hatáskörébe utal.

A közigazgatási bíráskodásban született határozatokat főszabály szerint tanács hozza. A közigazgatási bíróságok tanácsait három hivatásos bíró és két ülnök alkotja. A közigazgatási fellebbviteli bíróság tanácsa rendszerint három hivatásos bíróból áll. A szövetségi közigazgatási bíróság öt hivatásos bíróból álló tanácsban jár el. A közigazgatási bíróságokon azonban az ügyek egyesbíró elé utalhatók.

Szociális bíróságok

A **szociális bíráskodás** – a közigazgatási bíráskodáshoz hasonlóan – a feladatok megoszlása szerint háromfokú. A szociális bíróságon (Sozialgericht) mint elsőfokú bíróságon kívül minden Land-ban működik egy tartományi szociális bíróság (Landessozialgericht) mint fellebbviteli bíróság, a legfelsőbb fórumot pedig a szövetségi szociális bíróság ([Bundessozialgericht](#)) alkotja, amely a felülvizsgáló kérelmeket bírálja el.

A szociális bíróságok feladata elsősorban a társadalombiztosítási (nyugdíjakkal, baleset- és egészségbiztosítással, ápolási biztosítással kapcsolatos) jogviták, továbbá munkanélküli és szociális ellátással kapcsolatos viták elbírálása. A határozatokat főszabály szerint a szociális bíráskodás keretében is tanácsok hozzák. A szociális bíróság tanácsa egy hivatásos bíróból és két ülnökből áll. A tartományi és a szövetségi szociális bíróság tanácsait három hivatásos bíró és két ülnök alkotja.

Pénzügyi bíróságok

A pénzügyi bíráskodást az elsőfokú pénzügyi bíróságok és a szövetségi pénzügyi bíróság ([Bundesfinanzhof](#)) végzi, amely felülvizsgáló fórumként jár el. A pénzügyi bíróságok hatáskörébe főként a közterhekkel, adókkal és vámokkal kapcsolatos viták tartoznak. A pénzügyi bíróságok tanácsait három hivatásos bíró és két ülnök alkotja; a szövetségi pénzügyi bíróság tanácsai öt hivatásos bíróból állnak. Az ügyek a pénzügyi bíróságokon egyesbíró elé utalhatók.

Más szakosított bíróságok

Szövetségi Alkotmánybíróság (Bundesverfassungsgericht)

A **Szövetségi Alkotmánybíróság** szövetségi szinten, alkotmányjogi ügyekben jár el. Határozatait kizárólag az alaptörvény (Grundgesetz) alapján hozza. A Szövetségi Alkotmánybíróság eljárásainak döntő többsége alkotmányjogi panasz alapján indul. Az ezeket előterjesztő állampolgárok azt sérelmezik, hogy valamely bírósági ítélet, hatósági intézkedés vagy jogszabály alapvető jogaikat sérti. Az alkotmányjogi panasz főszabály szerint csak akkor elfogadható, ha az ügyben már az összes jogorvoslati lehetőséget kimerítették (ez a helyzet a legfelsőbb fokú határozatok esetében, illetve akkor, ha – kivételesen – közvetlenül jogszabály ellen emelhető alkotmányjogi panasz).

Léteznek egyéb típusú eljárások is. Ezek közé tartozik különösen a jogszabályok alkotmányosságának absztrakt és konkrét felülvizsgálata, valamint az annak ellenőrzését szolgáló eljárások, hogy az alkotmányos intézmények esetlegesen túllépi-e jogkörüket. A Szövetségi Alkotmánybíróság bizonyos határozatai jogforrássá válhatnak. Az alkotmánybíróságnak két nagytanácsa van, amelyeket nyolc-nyolc bíró alkot. A bíróság legtöbbször szóbeli tárgyalás nélkül, három bíróból álló tanácsokban vagy az egyik nagytanács útján határoz.

Tartományi alkotmánybíróságok (Landesverfassungsgerichte)/ állami törvényszékek (Staatsgerichtshöfe)

A tartományi alkotmánybíróságok vagy állami törvényszékek az egyes szövetségi államok (Land-ok) alkotmánybíróságai. Elsősorban a – létrehozásukat, igazgatásukat és hatáskörüket is szabályozó – tartományi jog (Landesrecht) szerinti alkotmányossági vitákban járnak el.

Kapcsolódó linkek

[Szövetségi Munkaügyi Bíróság](#)

[Szövetségi Közigazgatási Bíróság](#)

[Szövetségi Szociális Bíróság](#)

[Szövetségi Adóügyi Bíróság](#)

[Szövetségi Alkotmánybíróság](#)

Utolsó frissítés: 15/09/2016

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.